

JÓZEF GRABOWSKI
ur. 1925; Mieszno, pow. Lubartów

STRESZCZENIE RELACJI MÓWIONEJ

Relacja Józefa Grabowskiego dotyczy czasów przedwojennych, spędzonych we wsi Czołna w gminie Baranów oraz pracy zawodowej i życia dorosłego w czasach PRL w Warszawie.

Pan Józef opowiada o swojej najbliższej rodzinie i dzieciństwie spędzonym na wsi. Jak sam mówi, wszystkie jego wspomnienia z tego czasu są dobre, nie ma złych wspomnień. Wspomina pierwsze klasy szkoły podstawowej we wsi Niwa, a następnie chodzenie piechotą do szkoły do odległego o 6 kilometrów Baranowa. Pan Józef opowiada o życiu codziennym na wsi, pamięta przedwojenne ceny, sklep Społem, który mieścił się w jego rodzinnym domu, wyrwanie zęba przez handlarza świń, kąpiele w rzece Wieprz oraz smak cytryny, której posmakował pierwszy raz przed wojną. Jednym z najwcześniejszych wspomnień jest wojna w Hiszpanii, kiedy przez wieś jechał wóz i każdy gospodarz musiał dać miarkę ziarna na pomoc hiszpańskim powstańcom. Pan Józef mówi o nauce zawodu u krawca Franciszka Micki w Żyrzynie oraz o swojej dalszej nauce i pracy w zawodzie. Wspomina kursy kroju i modelowania w Lublinie, wyjazdy do pracy do Paryża oraz pracę w teatrze.

Okres II wojny światowej to m.in. wspomnienia dotyczące sytuacji miejscowych Żydów. Pan Józef opisuje wysiedlenie Żydów z Baranowa. Pamięta również sytuację, jak polscy sąsiedzi z Zagród Żyrzyńskich wydali swojego sąsiada, starego Żyda. Pan Józef opowiada również o zorganizowanym przez AK napadzie na sklep Bata w Rykach, po którym partyzanci zrabowany towar przechowywali w gospodarstwie rodziców pana Józefa. Z tego towaru zostały dwa wałki płótna, z których pan Józef szył biało-czerwone opaski dla AK.

W latach dziewięćdziesiątych pan Józef wygrał Zieloną Kartę i wyemigrował do Nowego Jorku. Mówi o pasji fotografowania oraz o podróżach, które przynoszą mu wielką radość w jesieni życia.

Data i miejsce nagrania	2010-11-28, Nowy Jork
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Słowa kluczowe	Józef Grabowski, streszczenie relacji mówionej
Autor streszczenia	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"